

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การใช้ความรุนแรงทางเพศต่อสตรีที่เป็นภริยา: กรณีศึกษา
ความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราของประเทศไทย และ
สปป.ลาว

ชื่อผู้เขียน

อู่คำ โสละพรหม

หลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร. ชูเกียรติ น้อยฉิม

บทคัดย่อ

การใช้ความรุนแรงทางเพศต่อสตรีที่เป็นภริยาเป็นปัญหาทางกฎหมายของ สปป.ลาว ที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ การแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากพัฒนาการของกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมทางอาญายังไม่มีความชัดเจน และยังขาดมาตรการพิเศษแทนการลงโทษทางอาญาที่เหมาะสมอันจะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น วิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งเน้นศึกษาพัฒนาการของบทบัญญัติกฎหมายอาญา ค.ศ. 2005 กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและปกป้องสตรี ค.ศ. 2004 กฎหมายว่าด้วยการต้านและสกัดกั้นการใช้ความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก ค.ศ. 2015 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา และมาตรการพิเศษแทนการลงโทษทางอาญาสำหรับคดีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวของ สปป.ลาว เปรียบเทียบกับประเทศไทย

จากการวิจัยพบว่า นิยามเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงทางเพศต่อสตรีที่เป็นภริยาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายทั้ง 3 ฉบับดังกล่าวยังไม่ชัดเจนที่จะทำให้เข้าใจได้ว่าการกระทำในลักษณะใดเป็นการข่มขืนกระทำชำเรา และสตรีที่เป็นภริยาได้รับการปกป้องด้วยหรือไม่ ซึ่งส่งผลถึงการนำไปบังคับใช้ไม่เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ทำให้มีผลกระทบเกี่ยวเนื่องไปถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการระบับข้อพิพาทด้วยวิธีการไกล่เกลี่ย กล่าวคือ กฎหมายมิได้บัญญัติถึงลักษณะแห่งความรุนแรงหรือความร้ายแรงแห่งการกระทำที่สามารถนำมาไกล่เกลี่ยได้ แต่กลับให้ดุลพินิจพนักงานสืบสวนสอบสวนของตำรวจเป็นผู้พิจารณาในเบื้องต้นว่าจะทำการไกล่เกลี่ยหรือสอบสวนเพื่อนำ

คดีขึ้นสู่ชั้นศาล เสมือนเป็นการปิดกั้นมิให้ผู้เสียหายเลือกใช้กระบวนการยุติธรรมในระหว่างการไต่ลงเถียงหรือฟ้องคดีต่อศาล ประกอบกับกฎหมายทั้ง 3 ฉบับดังกล่าวก็มีความลักลั่นกันในส่วนเนื้อหาคำนียาม ความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนกระทำชำเราที่ไม่สอดคล้องต้องกันในการกำหนดลักษณะแห่งการกระทำผิดและบทลงโทษ ทำให้เกิดความสับสนในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำผิดเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังขาดมาตรการที่เหมาะสมนอกเหนือจากมาตรการลงโทษทางอาญา ในขณะที่ประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส ต่างก็มีการให้นิยามของการใช้ความรุนแรงต่อสตรีในครอบครัวไว้อย่างชัดเจนพอที่จะนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพน้อยที่สุด และประเทศไทยยังเปิดช่องให้ผู้เสียหายเลือกที่จะใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในความรุนแรงที่ตนได้รับระหว่างการใช้ความรุนแรงหรือการฟ้องคดีต่อศาล นอกจากนั้นยังมีแนวทางการใช้มาตรการพิเศษแทนการลงโทษทางอาญาเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อสตรีที่เป็นภริยาเกี่ยวกับความผิดการข่มขืนกระทำชำเรา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมต่อทุกฝ่าย และมีความเสียหายน้อยที่สุด เพื่อให้สถาบันครอบครัวและสังคมมีความสงบสุข

ดังนั้น จึงเห็นสมควรให้ สปป.ลาว แก้ไขปรับปรุงกฎหมายทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว เพื่อให้มีความชัดเจนในการบังคับใช้และสามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้ โดยขยายความคุ้มครองสิทธิสตรีที่เป็นภริยาจากปัญหาการถูกใช้ความรุนแรงทางเพศได้อย่างสมเจตนาารมณ์แห่งการตรากฎหมาย และจัดทำกฎหมายให้มีความสอดคล้องต้องกัน อันจะสามารถลดความสับสนและนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการยุติธรรมทางอาญาควรมีความยืดหยุ่นกรณีที่สามีกระทำการข่มขืนกระทำชำเราภริยา ควรเปิดช่องให้สามารถทำการไต่ลงเถียงได้ และควรเพิ่มมาตรการพิเศษแทนการลงโทษทางอาญาด้วย โดยยึดกฎหมายของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา และฝรั่งเศส เป็นแนวทางปรับปรุงกฎหมายของ สปป.ลาว ในอนาคตให้มีความเป็นสากลยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ความรุนแรงทางเพศ/ภริยา/ข่มขืนกระทำชำเรา/สปป.ลาว

Thesis Title	Sexual Violence against Women as Wives: A Case Study of Rape Offence in Thailand and Lao PDR
Author	Oukham Solaphom
Degree	Master of Law
Advisor	Chukeat Niochim, Ph. D.

ABSTRACT

The legal issue of sexual violence against women as wives in Lao PDR has been still problematic because the development of laws and criminal procedures is not clear and special measure in order to replace criminal penalty has not been enforced effectively. So, this study focuses on the legal development of key related laws including, Criminal Law 2005, Law on the Protection and Development of women 2004, Law on the Prevention of Violence Against Women and Children 2015; and criminal procedures and special measure in order to replace criminal penalty related to violence against women in family of Lao PDR comparing with the case of Thailand.

The finding shows that the definition of violence against women as wives written in the three laws is unclear; as a result, its enforcement and the criminal procedure to settle disputes through mediation are not really applicable. Whereas the laws do not provide evident description to the act of violence or the seriousness of actions that can be taken to the mediation, they are based on police or investigators discretion considering whether the case should be treated by mediation or brought to a court. This practice limits the victims' alternative for the solution of their own free will. In addition, the contents of the three laws are not well consistent on defining the act of offense and penalties which consequently cause confused enforcement. While in the United States, France and Thailand, the definition of violence against women as wives in their related laws is at least

considered to be clear enough for its application. Moreover, the laws allow victims to choose how to apply criminal procedure between mediating and filing the case in the court for bringing about justice to all parties as well as peace in the family and society.

Therefore, the study proposes some amendment of the three related laws in Lao PDR in order to make them clearer and more applicable for the enforcement and punishment reflecting their goals. These laws should be developed in consistency to reduce the confusion and brought into force more effectively. The lesson learnt from the United States, France and Thailand is also useful for this legal development as a solution to sexual violence against women as wives in Lao PDR.

Keywords: Sexual Violence/Wives/Rape/Lao PDR

